

2. Bijentaal (1/2)

Bijen

Deze les gaat over bijen.
Bijen praten met elkaar.
Maar niet zoals mensen.
Bijen hebben geen stem.
Hoe praten ze dan?
Lees verder!

Voedsel zoeken

Bijen wonen bij elkaar.
Ze wonen in een nest.
Een nest in een kast.
Ze eten nectar.
Dat zit in bloemen.
Nectar moet naar het nest.
Nectar wordt honing.
Mensen eten honing!
Bijen moeten vaak ver vliegen.

1

Waarover praten bijen met elkaar? Wat denk jij?

Dansjes

Een bij praat met andere bijen.
Hij praat met een dansje!
Hij heeft veel dansjes.
Hij zegt hoe ver hij vliegt.
Hij zegt waar hij heen vliegt.
En hij zegt hoeveel bloemen hij ziet.

Kun je praten met dansjes? Wat vind jij?

.....

.....

.....

Maak een dansje. Het dansje zegt: *ik ga naar huis*. Schrijf jouw dansje op.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dans voor een vriendje. Weet hij wat je zegt?

2

3

4

17. Meer rijm

Pauzerijm

Je weet al wat over rijm.
Je hebt al een gedicht gemaakt.
Dit hoofdstuk gaat weer over rijm.
Want er zijn veel soorten rijm.
Ken je pauzerijm?
Dat is niet rijm in de pauze.
Pauzerijm is een zin.
Het eerst woord van de zin rijmt.
Het rijmt met het laatste woord.
Lees de gedichten maar.

Donders, dit is wat bijzonders!

Verhip...is dat een kip?

1
Welke woorden rijmen?

.....en.....

.....en.....

2
Schrijf zelf pauzerijm.

Nee, ...

Hop! .....

.....

Elfjes

Weet je wat een elfje is?
Het is niet alleen een klein mensje.
Het is ook een gedicht!
Een gedicht met 11 woorden.
En 5 regels.
De eerste regel heeft 1 woord.
De tweede regel heeft 2 woorden.
De derde heeft 3 en de vierde heeft 4.
De vijfde regel heeft 1 woord.
Lees en tel maar eens.

Hond
Op straat
Op zijn hurken
Zijn staart mooi omhoog
Poep!

Laatste woord

Een elfje heeft altijd een verrassing.
Dat is het laatste woord.
Hiernaast is het: poep!

Een elfje is een gedicht. Maar rijmt het ook?

.....

Wat vind je mooier: een gedicht dat rijmt of een gedicht dat niet rijmt? Waarom?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Schrijf je eigen elfje!

26. Aentaal

Apen en aapjes

Er zijn veel apen op aarde.
Sommige lijken helemaal niet op mensen.
Zoals brulapen.
Andere lijken best wel op mensen.
Zoals chimpansees.
Die heten ook wel mensapen!
Maar kunnen ze ook praten?
In dit hoofdstuk kom je er achter.

1

Bekijk de apen hierboven. Hoe lijken ze op mensen? Leg uit wat je aan ze ziet.

Aapjes

Aapjes kunnen roepen en geluid maken.
Een roep kan betekenen:
er is gevaar!
hier ben ik!
wil je met me trouwen?
Veel meer zeggen ze niet.
Het is genoeg.

Meerkatten

Meerkatten zijn aapjes.
Als er gevaar is roepen ze.
Ze hebben 3 roepen:
eentje voor roofvogels,
eentje voor slangen,
eentje voor andere dieren.
Als een meerkat 'vogel' roept,
kijken alle apen omhoog!
Ze begrijpen elkaar.

2

Vind je dat meerkatten kunnen praten? Is het echte taal? Waarom?

Mensapen

Mensapen zijn anders dan aapjes.

Ze lijken veel op mensen.

We zijn familie!

Mensenapen zijn best wel slim.

Maar kunnen ze praten?

We weten het niet zeker.

Ze kunnen geen woorden zeggen.

Hun bek kan dat niet.

Maar sommige apen spreken gebarentaal!

Of toch niet?

We weten het niet zeker.

Stel, jij wilt een chimpansee gebarentaal leren. Hoe zou je dat doen?

A large rectangular area of crumpled white paper, intended for writing an answer to the question above.

Stel, iemand zegt: mijn chimpansee kan praten. Jij wilt testen of dat echt waar is. Hoe zou je dat testen? Wat zou je doen en zeggen?

A large rectangular area of crumpled white paper, intended for writing an answer to the question above.

3

4